

es saia

PRENSA
CORNIA

D'ALGaida

nº 38   Febrer de 1984.   Preu: 65 pts

EN JOAN BALAGUER ENS HA PROPORCIONAT AQUESTA FOTOGRAFIA QUE ENS DU A L'ANY 1.906. ES EL GRUP D'AL.LOTS QUE ANAVEN A ESCOLA AMB SON PARE, DON MIQUEL BALAGUER PALOU; AL FONTS S'HI VEU EL SEU PADRI, TAMBÉ MESTRE D'ESCOLA, DON JOSEP BALAGUER CRESPI. D'ELS AL.LOTS, N'HI DEU HAVER POCOS DE VIUS, PERO SI VOS HI FIXAU BÉ RECONEXEREU MES D'UNA FESOMIA.

Editorial

ES SAIG NO INVENTA NOTÍCIES

Tots sabem que un saig és -era- un oficial de l'Ajuntament que fa cridés i publica allò que la gent ha de conèixer. Idò bé, no és casual que el nom de la revista sigui precisament ES SAIG, perquè la nostra missió és la de divulgar els fets que succeeixen a Algaida i comentar les notícies i rumors que sentim. Què més voldríem que totes les notícies fossin bones i agradables! Però hi ha de tot, bo i dolent, agradable i desagradable, coses dignes d'aplaudir, encomiar i felicitar i coses mereixedores de vituperi i desaprovació. I ES SAIG es limita a donar-ne compte, ens agradin o no, perquè seria absurd no fer-ho així i perquè de la crítica d'allò que no funciona en poden sortir solucions i idees aprofitables.

Ara bé, no és just ni lògic culpar ES SAIG de coses que no roden així com voldríem. Tots haurem sentit parlar d'aquell poble on existia el costum de matar l'emissari portador de males notícies; com si així se solucionàs el problema. És absurd, irracional, no té cap ni peus. Però ni més ni manco és lo que voldrien fer amb ES SAIG certes persones: matar-lo, fer-lo desaparèixer perquè conta coses que, segons elles, no convé contar. Els fets són com són i procuram i procurarem sempre exposar-los amb la màxima objectivitat. Només que moltes vegades, per delicadesa, callam noms i llinatges de protagonistes que podrien sentir-se ferits.

Hi ha notícies que no surten perquè les desconeixem. Pensau que si qualcú té interès en que una notícia surti als diaris, es preocupa de cercar els corresponents als quals du un escrit sobre el fet en qüestió o els ho conta de paraula. Amb ES SAIG passa igual: si voleu que "la vostra notícia" surti, heu de cercar qualsevol dels col.laboradors habituals i ell farà arribar el vostre escrit a l'equip de redacció. Ni ES SAIG ni cap diari no pot saber tot el que passa si no li conten.

Posats a assignar responsabilitats, vos recordam aquesta frase que surt a cada número de la nostra revista: "ES SAIG només es responsabilitza de l'editorial". Deim això perquè sovint hem sentit el comentari "Ho diu ES SAIG", quan realment qui ho diu és un determinat col.laborador que manifesta la seva opinió, no sempre compartida pel conjunt de persones que feim la revista. Vos agrairíem que féssiu un esforç per entendre que només el parer i els criteris exposats als editorials són vàlids per a la revista com a tal.

ES SAIG ESTÀ OBERT A TOTHOM

No és la primera ni la darrera vegada que deim això. I és ben cert que a ningú no se li ha negat l'oportunitat de manifestar la seva opinió, bé sigui a través de col.laboracions, bé sigui de comunicats, entrevistes, rèpliques o a la secció "Els lectors escriuen". L'ofertament que fèiem a la presentació de la revista -fa més de tres anys- segueix vigent i l'hem recordat qualque vegada. Afortunadament, els col.laboradors són cada pic més nombrosos i a hores d'ara conformen un ventall bastant variat i representen ideologies ben diferents. I esperam que cada vegada siguem més.

El projecte inicial de la revista era de vuit planes que de tot d'una foren insuficients i passarem a dotze; a hores d'ara, les setze planes solen ésser curtes i anam per les vint o vint-i-quatre. És un bon senyal i una prova de que cada vegada som més els qui tenim coses per dir. Si qualcú s'ha sentit exclòs, no ha estat per culpa nostra: qui està fora de la revista és ben voluntàriament per part seva.

I acabarem reproduint unes paraules que dèiem a un editorial de fa ja bastant de temps: "Tenim una tasca marcada i ens hem traçat un camí que estam disposats a seguir. I estam satisfets de les passes que fins ara hem donat. I molt contents de la resposta i de l'acceptació per part dels nostres lectors. I seguirem fent camí amb la constant preocupació de no defraudar-vos".

CALAIX DE SASTRE

... i estimo a més amb
desesperat dolor
aquesta meva pobra,
bruta, trista, dissortada pàtria.

(*"Assaig de càntic en el temple"*. Salvador Espriu)

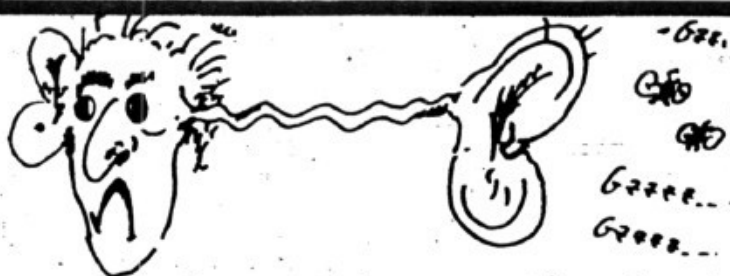
GALTADA

Una vertadera galtada, un pic més, hem rebut, tots plegats, aquesta terra on ens ha tocat viure i els qui tenim la sort o la desgràcia de viure-hi. Per una vegada, els qui comanden de veres, els qui tenen poder per decidir-ho, els governants de Madrid, han decidit donar una petita passa per tal de retornar als diversos pobles que formen l'Estat Espanyol allò que governants anteriors havien fet tot el possible per robar-los: la llengua pròpia. És una passa que han donat en totes direccions... manco una: la que du cap aquí, cap a les nostres illes.

Això és la cosa que ha succeït, quan s'ha publicat en el Butlletí Oficial de l'Estat el concurs de trasllats per cobrir vacants de professors en centres estatals d'ensenyament, i s'ha manat: "Aquells concursants que obtenguin destí en escoles de Catalunya, País Basc, Galícia o València estaran obligats a adquirir el nivell de coneixement que els possibiliti la comprensió oral i escrita de la llengua d'aquelles Comunitats". Com veis, hi són totes les Comunitats que tenen llengua pròpia diferent de la castellana, excepte les Illes Balears. Mancança imperdonable i desoladora. Sí, una vertadera galtada. Perque una de les eines necessàries per arribar qualche dia a la Normalització Lingüística és la descolonització de les nostres escoles.

I a qui hem de demanar comptes d'aquesta malifeta? En primer lloc, al Ministeri d'Educació i Ciència, autor de l'Ordre que regula l'esmentat concurs de trasllats; Ministeri ocupat i dirigit, no ho vull oblidar, per persones que es declaren socialistes i que volen acabar, diuen, amb les situacions injustes de marginació. En segon lloc, a tots els polítics que ens donaren un Estatut d'Autonomia de rang inferior, buit de competències i de contingut. En tercer lloc, als actuals dirigents de la nostra Comunitat Autònoma, que permeten una agressió d'aquest tipus cap al nostre poble, cap a la nostra identitat i possibilitat de recuperació, sense deixar sentir ni una lleugera veu de protesta.

m'han dit que diuen

Es un poc obligat començar amb una sèrie de comentaris que sentirem durant les passades festes de Sant Honorat. Es poble va demostrar que sap respondre quan els actes que esprogramen tenen interès popular: tant es concert de Blauets com es de Sa Banda de Música foren un èxit, tant de públic com d'audició musical, sa gent no havia estat mai tan atenta i en silenci. S'esforç valgué la pena. Com valia la pena dur es conjunts que tocaren en es fogueró, sa gent anava fora corda, de tanta ballera. Ara, ses rodelles varen esser femelles; se veu que amb sa humitat i es fred, no rodaren així com tocava. Però bé, en conjunt no hem sentit massa comentaris destructius.

Es comentari que si volem reproduir, i a més a més direm qui el va fer, és es d'En Miquel Angel Riera, que va quedar astorat de veure una cinquantena de persones reunides a l'Obra per sa presentació des seu darrer llibre publicat, "Panorama amb dona". En proporció, deia, hi ha més gent aquí que a la presentació de Manacor i Ciutat plegats.

Seguint amb Sant Honorat, però ara allà dalt, a s'Ermita, direm que fou una excursió agradable amb molt gent; hi hagué qui es va emocionar per s'homenatge, tan merescut, al Pare Munar; un parell deien que no havien entés res de lo que digué es regidor de cultura. I altres trobaren que havien d'haver fet un esforç i donar-li un llibre, i no es dobbés per comprar-lo, va quedar com una mica fred.

Un comentari que sentirem per allà dalt nos va xocar bastant: per ses Maitines els al.lots de Ses Escoles feren unes pregàries, i tot molt bé. Aquest Sord en va reproduir un trosset petit i això no va caure bé a un sector, no sabem si a s'Associació de Pares, mestres,....No ho entenem, que es faci més cas a un comentari fet en broma, que a una pregària feta ben seriosament i a un lloc, i en una ocasió ben solemne com és a Maitines.

I si parlàvem un poc de menjar, de sopars i dinars?. Sembla que aquest Sord era més simpàtic i agradable quan estava més gras i només parlava de sopars; des de que l'han posat a règim, i no en parla, se fica en coses que més valdria no remenar massa (per qualcú).

Idò heu de sebre que es col.laboradors d'ES SAIG ferem un dinar; i bo que va esser. Més d'un digué a n'En Llorenç que no estigui tant de temps a tornar-mos a reunir, maldament que haguem de pagar qualche cosa de sa nostra butxaca.

Que es com ho fan es Cossiers. Enguany, amb això de no tenir cap subvenció, n'hi havia que se pensaven que no aniríem a dinar, però cà! I bé que dinaren. !Ah i per preparar sa ballada hagueren de sopar un parell de vegades, i encara tenen es coloms en conserva... No acaben mai....

I és que això de sopars té molta pressa. Per exemple es caçadors, si que en tenen de soperar. Sentirem un parell de directius, ben cop-pius, que parlaven de canviar es vespre des sopar perque televisen es Mallorca, però tot ja estava a punt, cartes enviades i tikets fets. An es final digueren "ja ho veurem" (amb unes altres paraules) i que vengui qui vulgui venir. Idò s'ha apuntat una gentada, ha estat un èxit de gent i d'animació. Un directiu deia: "ara veurem si dissabte qui ve a s'Assemblea, hi haurà tanta gent".

Sa creu de can Gí ha menester un poc més d'atenció per part des caminers, no sigui cosa que entre ses herbes i es arbres que hi creixen a davora la se mengin.

A sa marxa que va, Pina aviat tindrà més força que Algaida. A més a més des Camp de futbol, i un local per reunir-se, i no sé quantes coses més, ara hem sentit a dir que ha sortit un grup de teatre que va molt animat i amb molts de projectes. N'hi ha que ja comencen a pensar si convendria més una sala teatre que un camp de futbol.

Són molts, sobretot es veïnats, que troben que s'Ajuntament hauria d'habilitar un trosset de sa peixeteria per fer-hi uns urinaris, perque tant sa Placeta com es Carreró, és un vertader merder, però un merder de pixerades. Fins ara hi havia es problema de ses motos i cotxes, però ara han descobert aquest altra entreteniment: compixar ses parets de per allà. Això me fa recordar que quan hi havia es cine a Algaida hi hagué una època en què ets homes agafaren es vici de sortir a fer ses feines menors en es carreró de sa farinera i es de davant es teatre; quan feia tres o quatre vegades, un vespre es trobaren amb sa sorpresa de que uns guàrdies els posaren cinc duros de multa. Si es primer dia n'agafaren una vintena sa setmana de davant ja no arribà a una dotzena; i ja no importà que hi tornassin.

Un Sord

---

els lectors escriuen

A NA MARGALIDA PUIGSERVER

!Adéu, bibliotecària, adéu! Has estat més de tres anys convivint entre els llibres, estimant-los, exercint la professió amb dignitat i rectitud, amb simpatia i atencions vers els lectors, uns anys de molta feina, sí molta feina, perquè quan tu entraves el 1980 les fitxes dels llibres estaven dins un calaix tudades per la humitat i es varen haver de refer totes; el llibre de registre era aturat a dia 30 de desembre de 1970; els volums ingressats posteriorment romanién acaramullats sense ni tan sols registrar-los. Tot ho posares al dia, tu n'has estat l'ànima, tu convertires aquells "1500 llibres" en una "biblioteca" de més de tres mil volums, classificats per matèries. Moltes persones que sabem el que això significa ens demanan: ¿per què hauran despedit a Na Margalida, si era molt apreciada dins el mateix Ajuntament? ¿Per què no li donaren explicacions?. Preguntes i més preguntes.

!Adéu bibliotecària, adéu!

Catalina Mas Targa

P.D. Si el batle o algún altre regidor volien fer-me mal, cosa que han cosegut plenament, pens que no havien de fer-t'en a tu també, privant-te d'una feina que estimaves i d'uns doblers que necessites. N'has estat la víctima innocent. !Trista experiència!.

Sr. Director de ES SAIG: Agraïrem la publicació de la present carta.

Som un grup de joves que anam assíduament a la Biblioteca, ja que, com estudiants que som, ens ofereix una gran ajuda en la nostra feina. Escrivim aquesta carta perquè volem expressar la nostra protesta pel canvi d'encarregat de la dita biblioteca, ja que la nova persona encarregada està molt manco preparada que la que hi havia anteriorment. Amb això, no volem donar la culpa a la nova bibliotecària, que ho fa lo millor que sap, sinó als encarregats de valorar les opcions presentades a les, diguem, oposicions (que no en tenien res), ja que lo més lògic seria que la persona que les hagués guanyades fos la més preparada. L'elecció feta té una total manca d'objectivitat.

Gràcies anticipades per al publicació de la present.

Firmen: Gabriel Oliver Garau
Joan Capellà Puigserver
Bartomeu Salas Mascaró
Miquel Angel Isern Mairata

Hem rebut del Club Ciclista "A poc a poc" la carta següent amb el prec de la seva publicació:

Algaida, 4 de gener de 1.984

Il. lustrissim Ajuntament d'Algaida

Il. lustrissim Sr.: La Junta Directiva d'aquest Club, baix de la presidència de N'Antoni Cerdà i en relació a la carta publicada a ES SAIG d'Algaida nº 32 del passat mes d'agost, vol puntualitzar lo següent:

1) Aquest Club s'honra de tenir entre els seus membres uns quants de socis que perteneixen a distints partits polítics, però quedant ben clar que això no significa ni molt manco que s'identifiqui amb opinions bé siguin personals o bé conjuntes que els seus membres puguin fer.

2) Des de la seva fundació, aquest Club no ha fet més que cooperar dins de les seves forces per a la bona marxa de qualsevol aconteixement relacionat amb el nostre poble, inclúit el seu Ajuntament, tenint sempre present que aquest és de tots.

3) Cap membre d'aquest Club, en nom del Club, pot dirigir-se a cap personalitat o entitat sense el consentiment de la Junta Directiva, si bé accepta que els seus membres fassin a títol personal les manifestacions que creguin oportunes.

Esperant que perdoni la demora d'aquestes aclaracions es despedeix atentament.

Firmat: Antoni Cerdà

President del Club Ciclista "A poc a poc"

NOTICIARI

JOSEP PUIGSERVER: MEDALLA DE PLATA
A PARÍS

Una vegada més -i confiam que no serà la darrera- ens hem de fer eco d'un premi de ressò internacional aconseguit pel nostre bon amic en Josep Puigserver Janer. En aquest cas ha estat a París, al 15è Gran Concurs Internacional, Secció Belles Arts, de l'"Académie Internationale de Lutèce" i el premi que ha guanyat és la Medalla de Plata.

L'obra premiada és un oli que du per títol "Paisatge de Mallorca" i ens dona una idea de la importància del certamen el fet que al catàleg hi figurin 318 artistes-expositors.

Reiteram l'enhorabona que en altres ocasions hem dirigit al nostre artista per diverses distincions i li desitjam que continuï amb la seva carrera d'èxits.

NOTICIARI DE L'OBRA CULTURAL

Per aquest mes de febrer, concretament per dia 26, està programada una excursió al Puig Alcadena d'Alaró. Els interessats que procurin posar-se en contacte amb els organitzadors i avisar-los.

En quant a moviment de socis, aquest any que hem acabat s'ha produït una baixa i dotze altes. D'acord amb aquest moviment el número de socis que en aquests moments té l'Obra Cultural d'Algaida és de 215.

CASETA DE FORA-VILA

Dins aquella vall florida
una caseteta hi ha,
petita però eixerida,
plena de llum i de vida,
que segles ha vist passar.

Els raigs de la llum primera,
cada dia dematí
són com una cabellera,
plena de noble esponera,
d'un color d'or sempre fi.

Gallines hi ha tothora
gratant dins el sementer,
amb el gall sempre devora,
i no gosen fer-se enfora
per a por d'un esparver.

Es passeja arran de l'era
una lloca amb els pollets,
que sempre li van darrera,
espipellant la garbera
contenta amb els seus fillets.

El moix damunt la teulada
estava avui dematí.
S'espolsava la rosada
fent un arc de l'espina
com una ansa de setrí.

Dins una tanca, amollada,
canta alegre una perdiu
i una oronella assustada
surt de baix de la teulada
on ha penjat el seu niu.

A un racó hi ha roada
que no ha eixugat el sol,
i per la paret banyada
hi puja, banya estirada,
aferrat un caragol.

Caseteta de fora-vila,
d'aires puríssims i sans,
ets com la jova pubila
que tot el dia cavilla
per donar feina i descans.

Antoni Pou Oliver
Algaida, 1.984

CRÒNIQUES MUNICIPALS

EL CESSAMENT DE LA BIBLIOTECÀRIA

El Batle d'Algaida dia 31 de desembre de 1983 va cessar a la bibliotecària Margalida Puigserver, la qual ocupava, amb professionalitat estimable, el càrrec des de 1980. Aquesta decisió no passà per cap comissió, ni permanent, ni plenari. L'Ajuntament convocà un concurs de mèrits per ocupar la plaça de bibliotecària. Es presentaren quatre instàncies. La que presentà Na Margalida Puigserver fou la que complia més requisits.

Les persones que es presentaren i els mèrits aportats són els següents:

Bartolomea Mª Pujol Mulet
C. Colomer, 22
Té el batxiller i coneixements de català.

Antonio Vanrell Juan
Tanqueta, 65
Creu estar en possessió dels requisits necessaris, ja donarà complida justificació documental.

Margalida Puigserver Garcies
Campet, 36
- Estudis de BUP i COU
- Tercer curs d'assitent social
- Tres anys de feina a la biblioteca d'Algaida
- Un any aproximat de feina a la llibreria "Quart Creixent"
- Cursets de català organitzats per OCB.

Sebastiana Vanrell Puig
Campet, 27
No aporta res
Cubrir plaça encargada biblioteca

Malgrat l'evidència dels mèrits de Na Margalida Puigserver, aquesta no fou readmesa.

Voldríem que el batle explicàs públicament quines són les causes que l'han mogut a cesar una persona que no ocupa un càrrec polític, i que a més a més era estimada dins el mateix Ajuntament i per descomptat dins el poble, degut a la comprovada eficàcia i amor a la seva feina. Ens consta que dins el grup de la majoria municipal hi ha qualque regidor que estava totalment en contra d'aquesta decisió. Per tant, de qui ha rebut les empentes el Batle per actuar d'aquesta manera?.

LIQUIDACIÓ DE LES CONTRIBUCIONS

En el plenari del dia 12 de gener, entre altres punts fou presentada la liquidació de la recaptació de les contribucions corresponent a l'any 1983. Les xifres són prou expressives: molts d'Algaidins no paguen els seus impostos municipals. Només s'ha cobrat el 30% de la quantitat global. El PSM demanà que la llista de deutors fos exposada públicament ara mateix, petició que no fou atesa per raons poc clares.

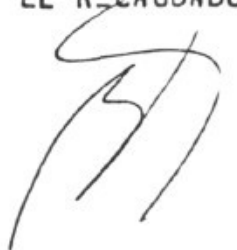
**LIQUIDACION QUE PRESENTA D. BERNARDO PUIGSERVER PUJOL,
RECAUDADOR DEL AYUNTAMIENTO DE ALGAIDA CORRESPONDIENTE AL AÑO 1.983**

<u>CONCEPTO</u>	<u>CARGO 1.983</u>	<u>DEUDORES 31-12-82</u>	<u>COBRADO</u>	<u>DEUDORES 31-12-83</u>
Arbitrios 1.980		246.966		246.966
Arbitrios 1.981		481.744		481.744
Arbitrios 1.982		605.346	1.874	603.472
Arbitrios 1.983		-	278.479	
Alumbrado 1ª fase		339.798	208.012	131.786
Alumbrado 2ª fase		2.844.422	1.549.611'97	1.294.810'03
Cotos Caza 1.981		70.130		70.130
Plus-Valias 1.980		9.688		9.688
Plus-Valias 1.981		17.560		17.560
Vehiculos 1.980		9.300		9.300
Vehiculos 1.981		531.522		531.522
Vehiculos 1.982		839.385	6.626	832.759
Vehiculos 1.983	2.697.561		1.646.488	1.051.073
Cargos Vehiculos 1.983	172.927		92.123	
Pavimentación				
Camino "Ses Vinyes"	407.739		134.834	272.905
Camino "Son Roig"	580.202		183.660	396.542

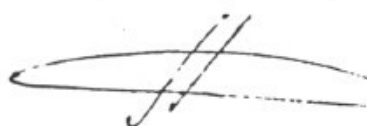
Total cobrado 4.301.707'97
 Entregado un 1.000.000 el 30-4-83 - 1.000.000
3.301.707'97
 7% premio cobranza 217.119'86
 Dto Tarjetas transporte 29.976
2.854.612'42
 Talón nº 217

19
11-1-84

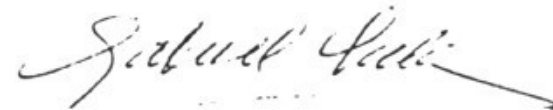
EL RECAUDADOR

VR DE EL ALCALDE

CONFORME EL DEPOSITARIO

Pina

1 **FESTA DELS REIS:** El vespre abans de la festa arribaren a sa Plaça de Pina els Reis, carregats de juguets, enmig de la llum de les bengales i del renou dels coets; anaren a missa i després repartiren les juguets als nins i a qualcun de no tan nin; perque els Reis arribaren també per les persones majors, ja que dugueren als més vells una bossa plena de coses per menjar de part de la Parròquia.

El dia dels Reis es va representar la Comèdia dels Reis a l'església; podeu veure una fotografia del moment de la representació.

En quant a assistència de gent fou un èxit, ja que l'església estava plena de gom a gom i molta gent va haver d'estar dreta. També, per les mambelletes que feren i els comentaris que sentírem a la sortida, a la gent li va agradar molt i va sortir satisfeta de l'acte; llàstima que activitats d'aquesta classe no se'n fassi qualcun de tant en tant.

També s'entregaren els premis dels concursos de betlems i de postals nadalenques. El primer premi de betlems va esser p'en Joan Torrents. Els primers premis de postals foren: de 4 a 8 anys Miquel Vich, de 9 a 12 anys Francesc Servera i de 13 a 16 anys Mandi Jordà. Tots els participants tengueren un obsequi.

FESTA DE SANT ANTONI: La nit abans es va fer el fogueró a sa Plaça, amb torrada de botifarrons i llangonissa, animat per sa ximbomba. L'horabaixa del dia de Sant Antoni, -que enguany a Pina s'havia triat com a festa local juntament amb los Sants Metges-, se feren les beneïdes per a les persones i bestiar que foren molt concorregudes.

4 **ASSOCIACIÓ DE VEÏNS:** El president de l'Associació de Veïns mos ha comunicat que l'Associació pensa demanar una subvenció al Consell de Mallorca per dur a terme les seves activitats. També mos ha dit que l'Associació ferà una petició a l'Ajuntament d'Algaida per dedicar el nom d'un carrer al Pare Munar i al mateix temps fer-li un homenatge en complir enguany els 85 anys.

4 **CAÇADORS:** Un grup de caçadors del vedat del poble pensen amollar perdus per repoblar, una vegada acabada la temporada de caça, ja que pareix que n'han quedades poques. Començava a esser hora que els caçadors fessin qualche cosa, a part d'anar a caçar, per conservar i millorar la caça; esperem que aquesta iniciativa tenguí continuïtat els altres anys.

Robos: A dues cases de Pina els han buidat el depòsit de benzina dels motoretts, que tenien dins el porxo, i a un d'ells li han robat també el tub d'escape.

NA - PINA - PINA - PINA - PINA - PINA - PINA - PINA - PINA

ELS REIS

Tots es joves perseguien
sa força d'un ideal,
i com a cosa normal
a fer els Reis se decidiren,
i es pineros aplaudiren,
s'èxit va esser total.

Tot això s'ha d'impulsar,
es teatre és hermosura,
i en sa nostra llengua pura
qui pugui ha de versar
i així se conservarà
part de sa nostra cultura.

IL·LUMINACIÓ

En aqueix poblet de Pina
hi ha molt poca il·luminació;
s'altre vespre no vaig ser senyor
de conèixer sa meva nina
que anava amb una cosina
per devora Can Reó.

Per sa festa de Sant Antoni
mos va anar de lo millor;
férem un gran fogueró
i sarau i rebombori;
i pes carrers un llum d'oli
haguera fet més claror.

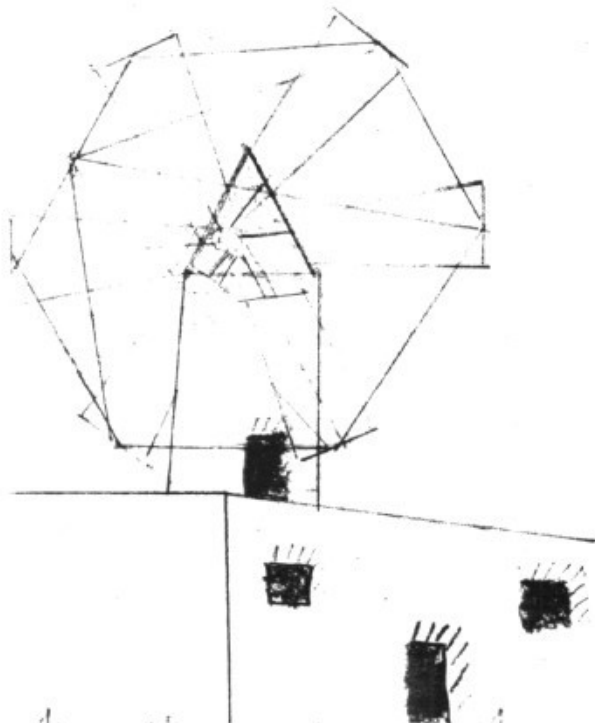
Un pinero

EL PRESIDENT CAÑELLAS AMB LA PREMSA FORANA

El mes passat donàrem compte d'una subvenció que hem rebut del Govern Autònom. A la fotografia, que no vàrem poder incloure al número anterior, veim el moment en què el President Cañellas dirigeix la paraula als representants de les diverses publicacions.

aquí
ses
escoles

Alumnes de Matemàtiques

A L A

SOMBRA
DES MOLÍ

Llegenda àrab com approxi-
mació A les Matemàtiques
Alumnes de 5ª curs "Pare Pau"

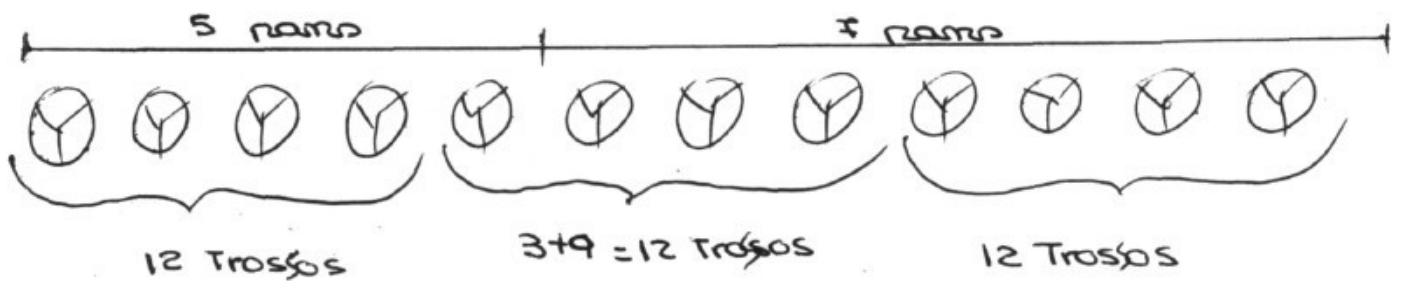
Això era un viatge que començava
pel desert i els aliments que havia agafat
per al camí se li havien engotats. Pensant

Com ho feia trobà dues persones que requirien la mateixa direcció i en elles va veure la solució del seu problema.

Hora de menjar, quan sabem que no tenia que dur-se a la boca el convidarem per a compartir el dinar amb elles.

Un tenia 5 pans, l'altre 7 pans; menjarem, desambrarem i abans de separar-se els digué que duia 12 monedes; donà 5 als del 5 pans i 7 als de 7.

Un d'elles contestà que li pareixia bé però si volia repetir segons proporció a un li tocava 3 i l'altre 9 monedes. Darrunt l'arena del desert dibuixà aquest esquema.

Explicà que el company convidat havia consumit 3 trossos del que duia 5 pans i 9 del de 7 pans.

Quedaren amics i convençuts els tres i es separaren després de donar les gràcies al que estava agraït.

— salut —

sa gota

SA GOTA (Excés d'àcid úric)

L'augment excessiu d'àcid úric a la sang i altres teixits dona lloc a la malaltia anomenada "gota".

Aquest excés d'àcid úric que es concentra a la sang i el retard temporal de la seva eliminació per part del ronyó precipita, en forma de sals (petits cristalls) damunt els teixits, especialment a les articulacions, peu, turmell, i genoll, produint un dolor.

Sa gota és una dolència hereditària, si bé, a part de l'herència, hi ha altres factors que influeixen en patir aquesta malaltia, com són l'alcohol i una alimentació massa rica en carn.

Els qui tenen excés d'àcid úric són més propensos a patir obesitat o diabetes (malaltia del sucre).

aquesta malaltia afecta més als homes ja que la pateixen un 95%, mentre que a les dones només les afecta en un 5%; les dones afectades solen esser-ho després de la menopàusia i entre els homes l'edat més perillosa és entre els 30 i 50 anys.

Aquesta malaltia es sol manifestar per primera vegada en forma d'un atac agut de gota que en la majoria de casos comença durant la nit.

Sovint, les causes que desencadenen el mal són: menjades excessives, menjars rics en grasses, refredaments, etc.

L'atac consisteix en un dolor molt fort al dit gros d'un peu, més freqüentment a l'esquerre, el qual s'infla, augmenta de temperatura i la pell que el recobreix pren un color vermellós. Com a terme mig, l'atac sol durar entre 3 i 7 dies; després pot estar un període més o manco llarg en tornar-se a repetir. Són més freqüents a les primaveres.

Hi ha un altre tipus de gota que és la gota articular crònica: en aquest cas, la malaltia persisteix durant molt de temps (contràriament als atacs aguts de què hem parlat, en els quals l'articulació no queda afectada). Aquest tipus de gota deixa lesions definitives, especialment als dits de les mans, que queden deformats.

Aquest mal i les conseqüències que hem exposat es poden evitar amb una alimentació adequada.

Per acabar, recordem quins són els aliments que, menjats en excés, provoquen un augment d'àcid úric, degut a la seva alta concentració en dit àcid: fetge, ronyons, lleteroles, freixures, xarcuteria, carn de caça, marisc, anxoves, sardines, boquerons, ous, begudes alcohòliques, espinacs, tomàtiques, colflori, espàrecs, llegums i formatges cremosos.

Està clar que no volem dir que no es poden menjar aquests aliments, sinó que convé consumir-los amb moderació, sobretot els qui han patit o pateixen dita malaltia.

Alexandre Pizà

Ses bombes: de l'església a l'Ajuntament

*Tota la bellesa dels giravolts dels
cossiers.*

El Pare Munar conversant amb el dimoni

*Com sempre, el dimoni és l'atracció
dels al.lots.*

La Banda saludant al públic que omplia l'església.

NOU MESOS d'Ajuntament AP-PSOE

Fa nou mesos que tenim Ajuntament nou: AP i PSOE en fraternal majoria i el PSM a l'oposició. Després d'aquests nou mesos de gestació ja podem fer una mica de balanç de les coses que han fet.

Quan entraren varen trobar un Ajuntament en immillorable situació, un Ajuntament sense cap deute, amb els comptes dels bancs ben favorables i una gran quantitat de projectes d'obres per realitzar: adreçar el carre de Palma, els vestuaris de les Escoles, asfaltar el camí de Porreres, arreglar la Rectoria, fer un Centre de Salut; en definitiva, trobaren un Ajuntament que sense molt d'esforç podia fer grans millores pel poble.

Però no; tot això ho havien pensat i preparat els de l'altre Ajuntament i per això la gran majoria de coses no els serveixen, n'han de modificar moltes. Durant aquests mesos han anat pensant la manera de canviar-les i així s'han posat a:

Augmentar desorbitadament els impostos, posar-ne un d'abusiu d'entrada de cotxes a les portasses; no donar subvencions a segons quines entitats del poble perquè no hi ha doblers, però sí regalar-se una bona panera per Nadal, fer un dinar el dia de Sant Honorat i que la factura la pagui el poble; fer possible que no fructifiquin les negociacions de la rectoria com a local social dels vells; treure del "matadero" a la Cooperativa; acomiadar injustificadament a la bibliotecària que ha ajudat a fer possible que a Algaida tinguem una biblioteca en bones condicions i amb llibres bons i d'actualitat; no fer complir les Normes Subsidiàries destruint així, encara més, el camp algaidí; no preocupar-se de la vigilància ciutadana; i moltes coses més que no anomenam perquè no acabaríem mai.

De tot això, per ventura, l'única cosa que en treu el poble és que fa uns mesos que no se sent tanta xerrameca; les persones desenfeinades i amb la llengua llarga no treuen el verí per criticar la mala gestió de l'Ajuntament, ara el treuen per criticar l'Obra Cultural, per exemple.

Abans, tot lo dia sentíem a dir si l'Ajuntament havia fet tal i tal cosa, però ara res, han perdut la veu, com les rodelles de la revetla de Sant Honorat. Per cert, les festes no les va organitzar l'Ajuntament, varen esser l'Obra Social de la Caixa de Pensions i l'Obra Cultural d'Algaida i d'altres entitats, com els pipers i la Banda de música. L'Ajuntament únicament va fer el fogueró (amb vi de franc) i les "rodelles".

El que és més curiós és que encara moltes vegades se senten comentaris que et deixen amb els cabells drets, com, per exemple, que el PSM era el que havia pujat els impostos, que no volia casa pels vells, etc... Però, qui governa a aquest poble? Resulta que ara les culpes les tenen els de l'oposició que fins i tot al darrer plenari el batle els va tractar de mentiders. Qui és que diu mentides a qui?

Rondalla

Això era un rei, jove i xalest, que governava un poble petit, Adiaga. Però a aquest rei el poble no l'estimava, sabeu per què? perquè sempre deia mentides i ja n'estaven cançats. Què podien fer? Decidiren que ells, els homes i dones del poble, també en dirien cada vegada que el rei els demanàs qualque cosa. I així ho feren. Quines mentidotes! Era un desgavell, però també era molt divertit. Pobre rei, sempre li prenien el pèl, ja començava a quedar calb.

La fada Veritat, assabentada del que passava a Adiaga, s'hi presentà sense dir res i es dedicà sense que ningú la ves a vigilar el rei jove i xalest. Tots sabeu que quan es diuen mentides ens cauen les dents i, sabeu quina la pensà la fada Veritat?, idò que cada vegada que el rei digués una mentida li caigués una dent.

Va resultar que aquell dia el rei tenia una reunió amb els ministres de la Cort i encara no havien fet més que començar quan, plaf!, una dent damunt la taula; podeu pensar i creure que l'esglai va esser gros; els ministres que sempre li anaven cou cou i que li deien amén, amén, i que a vegades en deien qualcuna de mentida es posaren la mà a la boca per por que no els en caigués cap, i els altres ministres, els que seien a l'esquerra i que ja estaven tips que el rei es passàs la vida dient mentides, tot d'una s'imaginaren que allò era cosa de la fada Veritat.

El rei va quedar tot empagueït, vermell com una tomàtiga, quina ràbia!, quina vergonya!, però com que a més de mentider també era un poc remolest, de cop va anar tornant cada vegada més vermell, ja no era de vergonya, era d'ira, pegà un cop damunt la taula, se girà cap als ministres de l'esquerra i digué: **MENTIDERS!**, sou vosaltres els mentiders!, i encara no ho havia acabat de dir quan, plaf!, una altra dent damunt la taula. Aquí el rei jove i xalest se n'adonà que si seguia xerrant es quedaria sense cap dent i s'hauria de posar, tan jove, un barram postís. Va comprendre que no li quedava més remei que callar o no dir mai més mentides i així ho va fer i encara no en deu dir si és viu i no és mort.

La fada veritat es posà molt contenta i partí escapada cap a un altre poble on sabia que hi havia un altre rei que deia mentides. I al cel ens vegem tots plegats. Amén.

tentines

TE FARÉ UN VESTIT DE LLUNA

Te faré un vestit de lluna...
amb brots d'ullastre i olivera,
pàmpol i fulles de figuera,
amb bells estranys colors de plom.

I et penjaré tam amunt,
dins el cel negre estrellat,
que seràs s'únic estel
que es vegi tapat des vel
des gris cel ennuvolat.

I tendran es teus alens
es perfum d'alfabaguera,
seran blanques nuvolades
ben fresques i argentades
que et taparan sa plorera.

Te faré un vestit de lluna...
i tan amunt jo et tendré
que cap mà de cap mortal
amb el seu tacte letal
no et farà malbé.

Alçant es cap miraré,
i allà dalt et veuré
"fresca i regalada",
lluna blanca argentada.
Si qualcú et vol tocar
ben alerta pot anar,
que si no és mà innocent
ben suau com la rosada
ja pot tenir-hi esment:
perque romandrà tallada.

Te faré un vestit de lluna...
amb les flors de primavera,
i allà dalt entre els niguls
no m'hi valdran embulls,
seràs s'única i primera,
tu seràs: ma única senyera.

ALGAIDA
dissabte 14 de gener de 1.984
Bartomeu Salas Mascaró

 Ana Margalida

UNA TENTINA

Em sentia inquiet, pertorbat. No la veia, no gosava girar-me. Però, ella hi era, ho sabia; tot el meu cos percebia perfectament la seva mirada, que em fitorava com una agulla travessa la carn tova. Es feia la topadissa amb mi. Els dies resplendents, em rebia amb el millor dels seus somriures; la seva cara, les seves formes insinuants, m'enlluernaven, m'atreien a perdre'm-hi, dins ella, com el torrent s'endinsa primer dins la planura placentera i finalment dins la mar abraçadora. Els dies grisos, fins i tot plovers, també m'esperava; estones em feia l'ullet, i jo m'enpeguèia; altres moments només l'endevinava darrera la boira, i aleshores jo sentia cap a ella tota l'atracció que s'experimenta vers les coses prohibides, mig vistes, mig amagades, a l'abast de l'empenta i no aconseguides.

I un dia ens vàrem estimar, serra enyorada! Però, encara em queden molts de racons per pellucar-te.

Un bergantell enamorat

PASSATEMPS

★ EL PROBLEMA DE LES TARONGES

Una vegada una dona es va encapritxar amb menjar una taronja i era una època de l'any en què només n'hi havia a l'Hort del Rei que estava guardat per sentinel·les. El seu home va entrar d'amagat a l'Hort i va collir taronges. El primer sentinel·la que va trobar l'obligà a entregar la meitat de les taronges i mitja més i el deixà passar. El segon sentinel·la també va voler la meitat de taronges que li quedaven i mitja més. I lo mateix va passar amb el tercer.

Quan va sortir de l'Hort després de totes aquestes partions li va quedar una taronja sencera per a la seva dona. Podríeu dir-nos quantes taronges havia collit? Teniu en compte que per a resoldre el problema no s'ha de xapar cap taronja.

Si ja heu trobat la solució, podeu donar la volta a la fulla i confirmar el resultat.

Solució: 15 taronges. Això és: al primer sentinel·la li donà 8 taronges (la meitat de 15 i mitja més); de les 7 que li quedaven en donà 4 al segon sentinel·la. N'hi quedaren 3; la meitat de 3 i mitja més són 2, que va entregar al tercer guardià. I així en va quedar una per a la seva dona.

★ Fuga de vocals

S.NT .NT.N. D. V..N.,
D.. D.SS.T D. G.N.R;
V.NT.R.S S'H.M. Q.. T.
S. D.N. Q.. N. L'.NG.N.

S.NT .NT.N. .S .N S.NT V.LL,
.S M.S V.LL Q.. H. H. . L. M.R;
J. Q.. .LL N. P.T R.FR.SC.R
R.FR.SQ..M N.LTR.S P.R .LL

L I Q E A T R U C
I B E N E I T O S
C E A T Q I L L I
E T F M E P A D X
B Z I T B O Q F E
M O M A T O I D I
I L G E I P L E S
R E S T U P I D P
E R E L P M I X L
A R G F U A B A B
C N D J I A T S A

Sopa de lletres

Es tracta de localitzar 10 sinònims de beneit. Com ja sabeu, es poden llegir en horitzontal, vertical i diagonal, a l'endret i a l'enrevés.

I P M I C O N G R E
S E N M A I X R G Q
U D S O T O B A C D
N A J P P X L T Z L
J C Z C A L U J J A
E C I S E R R A E S
C L C Z X I R D V S
E A N F O S A A N I
R O O D T O O U L L
D X S L T D T O I L

Solució a la darrera sopa de lletres. Recordau que es tractava de localitzar el nom de 10 peixos de Mallorca.

Fuga de vocals del número passat:

ES SAIG gustós felicita els seus lectors per cap d'any; que com hem vist que comença el pògum veure acabar.

DECÀLEG DEL CATALANOPARLANT

PEL PROFESSOR DR. TILBERT D. STEGMANN, DE L'INSTITUT FÜR ROMANISCHE SPRACHEN UND LITERATUREN DER J. W. GOETHE-UNIVERSITÄT. FRANKFURT AM MAIN. ALEMANYA FEDERAL.

1

Parleu la vostra llengua sempre que pugueu, especialment amb la família i els amics i coneguts. Feu-vos el propòsit de parlar en català als qui sabeu que us entenen, encara que fins ara els hàgiu parlat en castellà.

2

Sigueu respectuosos amb tothom que parla una altra llengua però exigiu que els altres siguin respectuosos amb la vostra.

3

Adreceu-vos en català a tothom; al carrer, per telèfon, al treball, etc. Si us entenen, continueu parlant-los en català, encara que us responguin en un altre idioma.

4

Als coneguts vostres que encara no comprenen bé el català, animeu-los a provar de comprendre'l, parleu-hi a poc a poc i expliqueu-los de tant en tant algunes paraules.

5

Si veieu algú que s'esforça a parlar en català, ajudeu-lo. I demostreu-li que valoreu el seu capteniment.

6

Deixeu de corregir qui no vulgui ésser corregit, però doneu l'exemple de demanar a persones o a entitats autoritzades quines expressions incorrectes cal substituir. Ajudem-nos els uns als altres a mantenir un català viu i bo.

7

Respecteu les diferències regionals del català. Parleu amb mallorquins, valencians, rossellonesos, etc. i coneixeu els accents i mots diferents que tenim tots. Aquesta és la riquesa del català, com de totes les llengües cultes.

8

Feu-vos subscriptor de diaris i revistes en català. I que siguin en la nostra llengua les lectures que feu, els espectacles a què assistiu, els programes de ràdio que escolteu, la televisió que us mireu, etc. Fem allò que havia estat prohibit durant tants anys.

9

Preneu la decisió d'escriure totes les cartes i notes en català. A partir d'avui poseu sempre el vostre nom en català. Ompliu-hi els talons. Feu canviar els vostres papers impressos, els rètols, etc. Fóra ben trist que per estalviar despeses deixéssim de donar testimoni de catalanitat.

10

Exigiu de tothom, fins i tot de les institucions més rutinàries, que us escriguin en català. Feu-ho amablement. No vulgueu perdre temps i nervis lluitant contra els enemics declarats de la llengua del país. Deixeu-los de banda.

Tota persona que defensa la seva pròpia llengua sense agredir ningú, té el dret al seu costat.

ÉS UN TEXT DIVULGAT PER «AMICS DE JOAN BALLESTER I CANALS»
DELEGACIÓ D'ÒMNIUM CULTURAL - APARTAT 5.069 - BARCELONA

JOCS ESCOLARS

De bell nou i com anys passats, a Ses Escoles han començat es jocs escolars. Competició que mos alegra pel que fa a la formació esportiva dels nostres al.lots, ja de edat escolar.

Els primers resultats han estat els següents:

Scacs

Infantil masculí:

- Algaida 4 Montuïri 1
- Algaida 3 Porreres 2

Balonmà

Infantil femení:

- Algaida 13 Campos 1

Aleví femení:

- Algaida 3 Montuïri 2

Infantil masculí:

- Algaida 15 Montuïri 21

Futbet

Infantil masculí:

- Algaida 5 Porreres 4

A destacar durant aquestes primeres jornades dues coses sobretot:

- a) L'evolució favorable de l'esport de balonmà
- b) La nova disciplina incorporada enguany a aquests jocs: la vela.

Durant quatre jornades i acompanyats de monitors es faran cursets de navegació a vela; per al quart diumenge prendre part, ja, a una prova de regates. Esperam que aquesta activitat sigui agradable pels nostres nins.

FUMADA DE SANT HONORAT

Amb bona assistència de fumadors, més de 150, i de públic, es va celebrar per les passades festes de Sant Honorat la IV fumada lenta amb pipa.

S'organització duita pels pipers d'Algaida, es pot sentir satisfeta, ja que varen aconseguir reunir a un nombrós públic i la flor dels pipers de Mallorca. ¡Enhorabona!

- La classificació va esser
- 1- Pallarés de Ciutat
1H 36' 38''
  - 2- Marqués de Ciutat.
  - 3- Bonet de Ciutat.

En quant als fumadors locals, la sorpresa, bona sorpresa, va esser el primer algaidí de la general, en Miquel Bibiloni "Bassa" que va quedar davant altres bons fumadors d'Algaida. ¡Anim i tranquil!

SCACS

A falta d'una ronda per acabar el campionat de preferent l'equip d'escacs d'Algaida està situat el penúltim a la tabla de classificació, davant el Manacor que té mig punt menys que els nostres jugadors, o sigui que a Inca i a la darrera jornada es juga la categoria.

¡Anim i endavant!

CICLISME

Després d'uns quants números d'ES SAIG sense parlar de bicicletes vos direm que ja se comença a organitzar la pròxima temporada de ciclisme.

El passat dia 15 de Gener, es va disputar una carrera social en es Restaurant Ses Canyes. Més d'una setentena de corredors de totes ses categories i edats prengueren part en aquesta prova, que serví per obrir boca de cara a la pròxima temporada.

→ FESTA DEL PEDAL

Pel dia 12 de febrer està preparada la ja tradicional fita del ciclista a Mallorca. Nos referim a sa festa des pedal que acabarà amb una torrada en es Poliesportiu d'Algaida. Aquesta diada d'enguany també servirà per que tots els que senten viva s'afició en es ciclisme en donin testimoni, per defensar una de ses instal·lacions amb més arrel a Mallorca, nos referim al "Velódromo de Tirador" a Ciutat. Instal·lacions que corren el perill de desaparèixer per sempre del món al que estaven destinades: ses bicicletes.

per acabar direm que dia 19 d'aquest mes es farà una altra carrera social també a Ses Canyes. Esperam que poc a poc es personal, s'animarà de cara a aquesta pròxima temporada.

FUTBOL

En quant a futbol, la tònica d'aquest primer mes de l'any és idèntica a la que ha duit tota la temporada. Esperam que aquesta meitat de lliga que falta animi a tots els nostres equips i de remolc a tota s'afició.

Els resultats són:

1 REGIONAL

Algaida 2 S.Jordi 1

Génova 5 Algaida 1
A. Llubí 3 Algaida 3

JOVENILS

Oímpic 2 Algaida 0
Alaró 1 Algaida 0
Algaida 0 Porreres 2

En quant als infantils a destacar el canvi de "mister" que s'ha produït, ja que en Tià Amengual es farà càrrec de l'equip més petit. Sols han jugat un partit que perderen: Manacor 2- Algaida 1.

Els resultats des veterans de Ses Canyes varen esser:

Algaida 2 Calvià 1
Bar Miquel 1 Ses Canyes 5
S.Canyes 2 Portes Sanz 3

Sa Farinera, el nou local de la Cooperativa

L'UNA XERRADETA.....ve de la darrera plana.

ses dones que hi anava va dir: "Qué feas son las mujeres de Pina!" i el P. Munar, que era un al.lotet, li va sortir tot rabent: "Tu ets més lletja que es pecat!"

-Contau-mos qualque cosa curiosa d'aquell temps.

-Per exemple, record que només hi havia un forn, que estava a sa plaça. Sa dona que se'n cuidava, avisava de casa en casa que començassin a pastar i més tard tocava un corn i era s'avís de que hi duguessin es pa a coure. Sa paga per sa fornera era un poc de pasta de cada un.

Sa Plaça era molt direfent d'ara, era com un trast i es carros i passaven per tot llevat d'un tros senyalat que hi havia davant l'església.

Però hi havia molta germandat. Record que si qualcú tenia un mort a ca seva durant sa quaresma, no feien panades ni robiols, però tota sa gent des poble n'hi duia.

-Essent organista, devieu estar nolt aficat per l'església. Era molt diferent?

-Sí, llavors tot passava per l'església. A més, a Pina sempre hi ha hagut es noviciat de monges franciscanes i era normal fins no fa molt que hi hagués unes 70 monges o més. Record que a l'església ses monges s'asseien en terra fins que es metge Moragues els ho va prohibir perque era molt malsà, sobretot en s'hivern, i posaren cadires. Ara que ses monges sempre han fet molt bon servici a Pina: si a una casa estaven malalts o no se podien valer, hi anaven i feien totes ses feines que fos necessari.

Hi havia també més capellans: jo record per sa festa dels Sants Metges haver-ne vist 28 de capellans. Entre es capellà i es mestre eren es qui comandaven es poble: per exemple, qui per sa quaresma no prenia billet, era mal vist i considerat un heretge.

-Ja haurem d'acabar. I sa font, com estava?

-Sa font ara fa pena amb un roi d'aigua que pareix un filet. Llavors sortia amb molta força i abundància. N'hi havia molta d'aigua; tots es baixos de Pina estaven plens d'hortos.

Parlàrem de moltes coses amb l'amo'n Toni "Mestrès": de botigues, de cafès, de molins, de festejar, de metges, de moltes coses. Però ens hem allargat molt. L'amo'n Toni, que pogueu llegir ES SAIG molts d'anys i que noltros ho vagem.

Xesc Oliver i Pere Mulet

E S S A I G

**Bolletí de l'Obra Cultural
d'ALGAIDA**

mensual D.L. P.M. 495-1980.

dirigeixen: Delfí Mulet

Francesc Antich

administra: Llorenç Oliver

mecanografia: Mireia Mulet

fotografia: Joan Balaguer

dibuixen: Jaume Falconer

Joan Valent

col.laboren: Andreu Oliver

Pere Mulet

Jaume Balaguer

Alexandre Pizà

Joan Trobat

Joan Mulet

Cat. Martorell

Xesc Oliver

Antoni Garau

Jerònia Oliver

Miquel Serra

Domicili: Rei, 1. ALGAIDA

Tel. 665042/272576

ES SAIG es responsabilitza
només de l'Editorial.

Imprimeix: Apostol y Civilizador. PETRA.

MOVIMENT

DEMOGRAFIC

NAIXEMENTS

Gener: dia 3: Antònia Bibiloni Vega,
filla de Rafael i Antònia.

DEFUNCIONS

-Jaume Pou Bibiloni, als 76 anys.
- Melsion Gelabert Mascaró, als 92 anys.

una xerradeta amb...

l'amo'n TONI MESTRÈS

Aquest mes hem tengut una xerradeta amb l'amo'n Toni Sureda Oliver "Mestrès" de Pina que, segons ens vadir, va complir els 82 anys el passat mes de novembre. Mentre conversàvem, també hi havia la seva dona que, per cert, es va aficar poc a la xerrada.

-Sempre heu viscut a Pina?

-Sí, sempre. M'he dedicat a la pagesia i ara me toca descansar. M'entreteinc molt llegint, que és una cosa que sempre m'ha agradat. Duim 54 anys de casats i hem tengut quatre fills, però un va morir de molt petit.

-54 anys són molts. Vos heu barallat moltes vegades?

-Mos hem discutit molt, però barallar-mos, mai. Mai hem pensat de divorciar-mos.

-Com era la pagesia quan vós éreu jove?

-Tot era molt diferent d'ara. Aquí, a Pina, tots érem pobres: o llogats o teníem una guardeta de porcs i així nos defensàvem. Casi tota sa terra era de Son Ribes i molts havien d'agafar una rota, que se donava per dos anys: havien de tallar ses mates i ferho tot net i llavors sembraven dues anyades. S'havia de pagar es delme: de cada deu garbes, una. Sa vida era molt difícil.

-Anàreu a escola molts d'anys?

-Teníem una escola i n'hi havia d'al.lots que hi anaven fins a 14 anys, però molts d'altres quan tenien 10 anys ja els llogaven per guanyar qualque cosa. N'hi havia que no duien sabates més que es diumenges, entre setmana anaven descalços.

-Vós heu estat organista durant molts d'anys.

-Sí, de petit ja m'agradava sa música. Quan era molt al.lot, vaig marcar ses teclès a un caixó de fusta i així vaig aprendre ses notes. Llavors, es rector Pons que tenia un piano me va ensenyar a tocar-lo i a totes ses festes i nocès que hi havia jo tocava l'orgue. Vaig començar que devia tenir devers 10 anys i el vaig tocar fins an es 75.

-D'al.lots, no vos devia quedar molt de temps per jugar...

-Sempre trobàvem temps per això. Anàvem a jugar a sa Costa des Joc, que per cert molta de gent no deu sebre a què ve aquest nom. Idò era perque, sobretot es diumenges, mos hi reuníem tots ets al.lots des poble a jugar. Amb qui he jugat moltes vegades és amb el P. Munar, que me guanya d'un parell d'anys i que de petit ja tenia molt bon cap, tot ho aprenia sense passar pena. Record que una vegada varen venir uns comedians o titereros i una de

Passa a la plana anterior